

Verslag van de openbare vergadering van de commissie Samenleving van de gemeenteraad Emmen op dinsdag 2 februari 2021, aanvang 19.30 uur.

Aanwezig:

Voorzitter:	de heer H. Huttinga
Commissiegriffier:	mevrouw C.M. de Widt
Collegeleden:	de heer R.E. Kleine, de heer G. Rink en de heer R. Wanders
De commissieleden:	mevrouw A.T. Bosch-de Veen (ChristenUnie), de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw J.C. Ensink (LEF!), mevrouw C.P.M. Ester-Schokker (SP), de heer T.H. Gerth (CDA), mevrouw R. Horasan, mevrouw D.S. Leal (Wakker Emmen), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer P.M. Schrik (Wakker Emmen), de heer J.B. Schulte (CDA), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen) en mevrouw B. van der Woude (Groen Links)
Verslaglegging:	mevrouw K.I. van der Zeijden-Geleynse (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Huttinga opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen vanuit het college/presidium: n.v.t.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht niet geagendeerde onderwerpen: n.v.t.

5. Rondvraag

D66 ontvangt signalen van mensen die werken bij Openbaar Onderwijs Emmen en zich zorgen maken over de situatie nu scholen worden opengesteld. D66 hoort graag van wethouder Wanders hoe Openbaar Onderwijs Emmen omgaat met de coronamaatregelen bij het openstellen van de scholen.

Wethouder Wanders is morgenochtend aanwezig bij webinar van de PO-Raad waarin schoolbesturen verkennen wat er gevraagd wordt en kennismaken van het aangepaste protocol. Openbaar Onderwijs Emmen heeft tot op heden de RIVM-richtlijnen en het protocol van de PO-Raad gevolgd. De geschetste geluiden van onrust zijn herkenbaar. Wethouder Wanders meldt dat er een directieberaad wordt belegd ter voorbereiding op het opnieuw openen van de scholen. **D66** heeft begrip voor de situatie waarin nog weinig bekend is. Gerefereerd wordt aan Drentse schoolleiders die hebben aangegeven niet open te gaan en geïnformeerd wordt of dit een mogelijke optie is en of elke school verplicht is op dezelfde manier open te gaan.

Wethouder Wanders stelt dat wanneer het kabinet het recht op onderwijs weer activeert men van goeden huize moet komen om dit niet in te gaan vullen. Tegelijk is er een protocol voor het omgaan met personeel en dat is een spagaat. Zo kan een tekort aan beschikbare vervangers gevolgen met zich meebrengen. De verwachting is dat de PO-Raad ruimte geeft voor maatwerk.

D66 vraagt aan wethouder Kleine of het Openbaar Onderwijs en het Bijzonder Onderwijs samen afstemming hebben over eenduidige regels bij het opnieuw openstellen van de scholen.

Wethouder Kleine meldt dat de ambtenaren contact hebben met de scholen. De schoolbesturen hebben proactief contact en afstemming om voor de jeugd in de gemeente dezelfde regels te

hanteren, maar in de praktijk zijn er door de eigenstandige verantwoordelijkheid detailverschillen.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken:

7A. Beleidsnotitie mantelzorg 2021-2024

Wethouder Rink licht toe dat er toenemende druk is op de mantelzorg, momenteel mede door corona. De gemeente heeft waardering voor de mantelzorgers en heeft een verantwoordelijkheid om de ondersteuning naar hen op orde te hebben. In het beleid blijven de uitgangspunten gelijk, maar het budget voor het mantelzorgcompliment is verminderd. De gemeente heeft daarmee in vergelijking met de benchmark een gemiddelde positie. De bestaande acties voor mantelzorgers gaan door. Het vervolg van het beleid is tot stand gekomen met maatschappelijke partners. Veranderingen in het beleid zijn meer aandacht voor jongere mantelzorgers, meer aandacht voor de communicatie van respijtzorg en de samenhang met de economie.

Eerste termijn

CDA meent dat gebruikelijke hulp normaal is en normaal moet blijven zonder tussenkomst van de overheid. De waardering moet onderling van de mensen zelf komen. Langdurig onbetaalde hulp bieden, is uitzonderlijker en wordt genoemd als mantelzorg die je overkomt en waar je meestal niet zelf voor kiest. Deze mantelzorgers mogen waardering en ondersteuning krijgen van de overheid, op tijd en voordat het hen over de schoenen loopt. CDA vindt het betrekken van de adviesraden in een vroeg stadium en het meenemen van hun adviezen positief. Het is goed om te horen dat de JAR Emmen weer meedoet. In de notitie staat aangegeven dat mantelzorg onbetaald is, het CDA is het hiermee eens. Deze definitie wijkt echter af van de Wmo verordening artikel 6.3.4.c en 6.3.5.c. waarin staat dat de mantelzorger via PGB 50% van het referentietarief kan ontvangen. CDA ziet hierin een tegenstrijdigheid, want op deze manier is een mantelzorger geen mantelzorger. Dit is bij de bespreking van de Wmo verordening in december 2019 al kenbaar gemaakt. De adviesraden en de JAR wijzen op het gebrek aan informatievoorziening en communicatie en daar sluit het CDA zich bij aan. Op de website Emmen is gezocht naar het aanvragen van respijtzorg, maar deze zoektocht liep al snel vast. Op respijtzorg wordt niet vaak een beroep gedaan en dit wordt bevestigd door de gebrekkige informatievoorziening en moeilijk vindbare aanvraagprocedure. Uit cijfers blijkt dat 1/3 deel van de mantelzorgers niet in beeld is. Voor mantelzorgers dienen informatieaanvragen duidelijker te worden en aanvraag-procedures vergemakkelijkt. Graag een reactie van de wethouder hierop. CDA vindt, net als de adviesraden, dat met € 50,00 de ondergrens van het mantelzorgcompliment bereikt is.

ChristenUnie noemt de notitie duidelijk en helder verwoord. Van de Nederlanders wordt door 40% vrijwilligerswerk gedaan en 1/3 deel van de volwassenen verleent mantelzorg. Beiden hebben impact op de samenleving, maar vrijwilligerswerk is een keuze en mantelzorg is vaak niet vrijblijvend. Dit staat ook zo beschreven in de notitie. Voorgesteld wordt mantelzorgers te helpen met steun en tijd, bijvoorbeeld door ze op weg te helpen vanuit een steunpunt mantelzorg. Financieel compenseren is niet mogelijk, maar geef mantelzorgers erkenning en help ze met de informatievoorziening. ChristenUnie waardeert dat alle raden zich hebben uitgesproken en een uitgebreid advies hebben gegeven. ChristenUnie vindt de reactie van het college op het advies van de seniorenraad beknopt terwijl uit hun brief blijkt dat het budget voor mantelzorg de afgelopen jaren gehalveerd is. Graag een reactie van de wethouder op de forse krimp in de afgelopen periode.

D66 vindt het belangrijk dat de raden, speciaal de JAR, advies hebben gegeven. D66 meent, net als de raden, dat er betere informatie en communicatie dient te komen over respijtzorg. Inhoudelijk kan D66 zich vinden in de notitie en adviseert de JAR een actieve rol te geven in de communicatie naar jongeren die mantelzorger zijn. Wat betreft de vervolgstappen vindt D66 het logisch dat de raden ook bij de uitvoering geconsulteerd zullen worden.

VVD geeft aan dat het een kort en bondig plan is met drie goede thema's. Voorgaande sprekers noemden de ondersteunende taak en de respijtzorg en het voorgestelde steunpunt mantelzorg klinkt als een goede aanvulling. VVD waardeert het vroegtijdig betrekken van alle raden. Het aantal mantelzorgers komt met het richtbedrag aan compliment binnen het budget. Vanuit het advies van de Wmo raad is de notitie opgesteld vanuit beleidsdenken en zijn er minder concrete plannen opgenomen. Het college heeft daarom een beleidsnotitie en geen uitvoeringsplan, maar wat de VVD betreft hadden er meer concrete acties in het beleidsplan opgenomen kunnen worden.

LEF! meent dat mantelzorg een vanzelfsprekendheid is en dan is het bijzonder daarover afspraken te maken. De beleidsnotie verwoordt waar Emmen naar toe wil, maar mantelzorgers geven aan dat het hen niet om het compliment of de respijtzorg gaat. In de praktijk gaat het om erkenning van mantelzorgersproblematiek. Daarnaast is de lijn tussen gebruikelijke zorg en mantelzorg dun en loopt in elkaar over. LEF! kan instemmen met de beleidsnotitie, maar vraagt of de gestelde verwachtingen richting De Toegang reëel zijn gezien de taakstellingen. De Dag van de Mantelzorg wordt in Emmen goed ontvangen en gezien als een belangrijke en mooie dag.

Wakker Emmen waardeert de aandacht vanuit deze beleidsnotitie voor de belangrijke doelgroep mantelzorgers en het betrekken van de adviesraden bij het tot stand komen van de notitie. Wakker Emmen vraagt hoe gezorgd kan worden dat respijtzorg meer bekendheid krijgt bij de mantelzorgers zelf. In de gemeente zijn al contactpunten, maar net als de JAR heeft Wakker Emmen ondervonden dat deze punten moeilijk te bereiken zijn. Ook is gemerkt dat er wordt doorgelinkt naar een website die verwarrend is. Hoe kijkt de wethouder hier tegenaan? Een op de vijf jongeren blijkt een mantelzorger te zijn, neemt Sedna deze groep mee in de mantelzorgondersteuning? Het afgelopen jaar is met ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid de Strategische Alliantie Jonge Mantelzorg opgericht en voorgesteld wordt dat Sedna zich hierbij aansluit. Door corona hebben mantelzorgers het drukker en daardoor is het gevaar van overbelasting groter dan normaal. Wakker Emmen informeert of deze mensen in beeld zijn en worden voorzien van extra informatie over bijvoorbeeld respijtzorg.

PvdA bedankt de adviesraden voor hun inbreng en spreekt waardering uit voor de mantelzorgers. Uitingen van waardering in bijvoorbeeld het compliment en de Dag van de Mantelzorg is geen vergoeding van de geleverde prestatie, maar een blijk van waardering. Kunnen de activiteiten van de Week van de Mantelzorg compacter zijn, zodat meer aandacht en ruimte kan ontstaan voor inhoudelijke ondersteuning? PvdA waardeert het streven van de gemeente naar de instandhouding van de hoogte van het huidige compliment in komende jaren. De gemeente verwacht bij ondersteuning van zowel de hoofdaannemer als van het toezichtsteam per gebied aandacht voor mantelzorg, hierin mist PvdA huisartsen en wijkverpleegkundigen. Zorg is er over de verantwoordelijkheid van de hoofdaannemer voor budget en een deel van het beleid, dit kan elkaar in de weg staan. De voorwaarden voor respijtzorg zijn nog steeds onduidelijk en PvdA verwacht dat het college dit op een goede manier uitwerkt bij de vormgeving van de beleidsregels. Verschillende organisaties zijn aanspreekpunt voor mantelzorgers, maar werken zij samen? Zo ja, op welke manier krijgt dit vorm? De gemeente dient de mantelzorgers goed in beeld te hebben om ze te kunnen ondersteunen en registratie kan hierbij helpen. De JAR heeft bewustwording genoemd als verbeterpunt in het beleid en PvdA ziet dit als een goede ontwikkeling waarbij de geadviseerde website kan helpen. Mogelijk kan de jonge mantelzorger hierin helpen. PvdA deelt de zorg van de seniorenraad voor zorg in de toekomst. Houdt het college rekening met de vergrijzing van mantelzorgers?

GroenLinks is blij met de betrokkenheid van de raden in een tweetal bijeenkomsten. Het college heeft laten weten dat van de beleidsnotitie een uitvoeringsplan komt waarbij de adviesraden zijn uitgenodigd om mee te denken. Hoe krijgt dit vorm, want deze adviesraden zijn belangrijk bij de uitvoering vanwege hun kennis en ervaring. Het is treffend hoe de seniorenraad

mantelzorg verwoordde als geen vrijblijvendheid, maar tegelijk heeft bezuiniging in de reguliere zorg impact op de belasting van mantelzorgers. Met het bereiken van de ondergrens van het mantelzorgcompliment door de afname van de afgelopen jaren, is dwars door de ondergrens heen gegaan. GroenLinks meent dat het geld dient te komen waar het nodig is. De hoogte van het compliment staat in contrast met de instemming van vorige week voor 2 miljoen extra uitgave aan bestrating. Ook de sociale partijen hebben hiermee ingestemd, terwijl GroenLinks meent dat mantelzorg de plek is waar het geld nodig is. Informatie moet op de plek komen waar deze nodig is en het is goed dat de verbetering hiervan wordt opgepakt. GroenLinks is benieuwd naar de uitwerking van de notitie in concrete plannen en spoort het college aan de adviesraden hierbij te blijven betrekken. Het advies van de JAR wordt gewaardeerd en input blijft wenselijk.

Reacties eerste termijn

Wethouder Rink bedankt dat de fracties met adviezen de mantelzorg steunt. De wethouder herkent de opmerking over het belang van onderlinge waardering. Het referentietarief van 50% kan uit de verordening, want 50% van het referentietarief wordt toegekend bij levering van maatwerkvoorziening door iemand uit het sociale netwerk. In een volgend stuk wordt deze wijziging doorgevoerd. Respijtzorg krijgt de komende vier jaar aandacht door communicatie vanuit de gemeente in combinatie met een signalerende en bewustmakende rol vanuit adviesraden en hulpverleners.

D66 kan zich voorstellen dat iemand die onbekend is met respijtzorg daar wel in is geïnteresseerd. Vandaar het verzoek in te zetten op communicatie en voorlichting over respijtzorg.

Wethouder Rink meent dat hierop moet worden ingezet en dan vooral voor de mantelzorgverlener en mantelzorgontvanger. Hulpverleners komen achter de voordeur en wanneer respijtzorg nodig is hier informatie over leveren. Op beide vlakken wordt dus ingezet om respijtzorg onder de aandacht te brengen. De budgetkrimp komt door een bezuiniging van € 385.000 in de begrotingsronde. Een aantal fracties heeft daar over gesproken, maar er zijn uiteindelijk geen moties ingediend. Op basis van het overgebleven budget is het voorliggende beleid gevormd. De korting is ingezet op het compliment waarbij de dienstverlening van mantelzorgers onbetaalbaar blijft. Kijkend naar de benchmark in Nederland zit de gemeente onderaan de middenmoot, maar kijk vooral naar wat in zijn algemeenheid wordt gedaan. De wethouder steunt het voorstel om te komen tot een portaal voor doorverwijzing van mantelzorgers en het is goed de JAR daarbij te betrekken. Het doorlinken vanuit de website mantelzorg Emmen komt doordat de contactpunten dit als eerste hebben opgestart en daardoor eigenaar zijn van de domeinnaam. Een portaal kan hierin de verwarring wegnemen. De wethouder blijft de adviesraden betrekken bij het nemen van vervolgstappen en in de communicatie. De waardering voor de Week van Mantelzorger herkent de wethouder evenals de dunne lijn tussen gebruikelijke zorg en mantelzorg. De wethouder bedankt voor de suggestie om te participeren in de Alliantie en neemt dit mee. De verwachting van hoofdaanbieders is dat ze aandacht hebben voor mantelzorgers en de vertaalslag maken in het ondersteuningsplan. Er is dus geen sprake van verantwoordelijkheid voor het beleid, dat is aan de gemeente. Zorg in de toekomst krijgt aandacht via de herijking van de strategienota van het sociaal domein. De mantelzorg is daar een onderdeel van en wordt in de komende tijd verder besproken.

Tweede termijn

CDA bedankt voor de toezegging dat de verwarring over betaalde mantelzorg wordt weggenomen. Het belangrijk dat de mogelijkheid van respijtzorg algemeen bekend is zodat ook de omgeving van de mantelzorger de mantelzorger hierop kan wijzen. Kennis van respijtzorg is ook belangrijk voor huisartsen en wijkverpleegkundigen.

LEF! informeert of de wethouder herkent dat respijtzorg een groot beroep gaat doen als financiële voorziening. Het blijft daarom van belang te zorgen dat het terecht komt bij de mensen die dit nodig hebben en zich niet zelf redden. LEF! heeft de indruk dat de hulpverleners

op de hoogte zijn van respijtzorg en hoort graag van de wethouder zijn kijk hierop. Een missinglink in de notitie is het meenemen van werkgevers. Zo is de eigen vereniging Parkmanagement als erkend mantelzorgpunt, in de rol van werkgever vooruitstrevend in het ruimte gegeven aan mantelzorg.

PvdA bedankt voor de beantwoording en ziet het stuk als een A-stuk.

Wakker Emmen bedankt voor de beantwoording en het meenemen van de gegeven suggestie over de Alliantie. Op welke termijn kan het genoemde portaal gerealiseerd zijn? Is vanwege het niet doorgaan van de Week van de Mantelzorg 2020 budget overgebleven om dit jaar extra te besteden? Wakker Emmen herhaalt de vraag over de mantelzorgers waar extra druk op ligt in de coronacrisis.

GroenLinks bedankt voor de beantwoording en wil meegeven dat onder aan de middenmoot van meerdere kanten te bekijken is. Het is niet verkeerd om te richten op een iets hogere plek dan de middenmoot.

Wethouder Rink begrijpt dat een hogere score gewaardeerd wordt, maar het moet gedaan worden met de beschikbare middelen. De wethouder streeft ernaar dat het portaal voor de zomer gereed is, mocht dit niet het geval zijn dan wordt de commissie hierover geïnformeerd. Voor de Week van de Mantelzorg 2020 zijn kosten gemaakt en van het overgebleven budget wordt nu een boekje voor de mantelzorgers gemaakt. Het restant van het budget dat daarna overblijft vloeit terug naar de algemene reserves, maar mogelijk is dit vanuit het budgetrecht anders in te vullen. De 1^e fase van de coronacrisis had impact op de mantelzorg, want veel dagbesteding ging dicht. Tijdens de versoepelingen ging de dagbesteding weer langzaam open met gestelde richtlijnen. Met de aanbieders is gekeken naar de kwetsbare inwoners en extra te treffen maatregelen. In de 2^e coronagolf vindt de meeste ondersteuning weer regulier plaats met bijbehorende voorzorgsmaatregelen. De wethouder is ook van mening dat met de financiële voorziening goed moet worden omgegaan en daarom heeft respijtzorg een goede onderbouwing nodig. De wethouder bevestigt dat hulpverleners op de hoogte zijn van respijtzorg, maar merkt dat stimulatie nodig is om het uit te spreken. De aangegeven missinglink is in de inleiding benoemd en tegenwoordig bekend onder de naam Ondernemend Emmen. Dit is nog steeds een mantelzorg vriendelijke organisatie. De wethouder onderschrijft het belang van algemene kennis over respijtzorg en dit is een punt van aandacht.

LEF! heeft de missinglink opgemerkt in de inleiding, maar ziet het belang van goed werkgeverschap graag opgenomen in de notitie.

Voorzitter Huttinga concludeert dat de notitie goed is besproken en als A-stuk wordt gezien.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.

9. Onderwerpen ter bespreking: n.v.t.

9A. Inzet Ombudsman Sociaal Domein en kwaliteitsonderzoek schoon en leefbaar huis (op verzoek van het college)

Voorzitter Huttinga noemt dat de commissie is gevraagd om een zienswijze en geeft het woord aan wethouder Rink voor een toelichting.

Wethouder Rink heeft contact gehad met de ombudsman en er blijken minder klachten binnen te komen en minder inwoners vragen om advies. De ombudsman geeft aan dat daardoor het budget voor zijn werk mogelijk anders kan worden besteed. Hiervoor is het voorliggende voorstel opgesteld.

De kwaliteitsmeting van de schoonmaakondersteuning geeft de laatste jaren goede resultaten. Twee raadsleden hebben geïnformeerd of het gezien de resultaten nodig blijft hierin stappen te ondernemen en de wethouder hoort graag de mening hierover van de fracties.

GroenLinks vraagt of de afname van klachten en adviesaanvragen gerelateerd is aan de verminderde vraag of door andere redenen. Groen Links ontvangt signalen dat de ombudsman slecht vindbaar is of dat wordt afgeraden de ombudsman in te schakelen. Een andere reden kan zijn dat de afhankelijkheidssituatie mensen voorzichtig maakt om een ombudsman in te schakelen. Hoe krijgt de ruimte die overblijft vorm op het gebied van cliëntondersteuning? Komt die ondersteuning niet van de huidige zorgaanbieders of heeft De Toegang daar een rol in? GroenLinks vraagt de wethouder in hoeverre de ombudsman daarin kan bijdragen. De belangrijkste taak van de ombudsman is om mensen te ondersteunen die klachten hebben.

LEF! vindt het voorstel om naar bijvoorbeeld cliëntondersteuning over te gaan een goede en belangrijke denkrichting. Meestal wordt voor klachtenafwikkeling naar de zorgaanbieders gebeld en daar heeft LEF! zorgen over. Het vinden van de juiste plek om bij een zorgaanbieder een klacht in te dienen is een aandachtspunt waar niet de ombudsman, maar de gemeente samen met de zorgaanbieder verbetering in kan aanbrengen. LEF! noemt dat de mentaliteit zoals bescheidenheid een rol speelt. Kan de wethouder aangeven of mogelijk de verschuiving van de gemeentelijke frontoffice naar De Toegang een rol speelt in de afname van klachten en aanvragen door een beter verloop in het proces? LEF! kan instemmen met de verlaging van de kwaliteitsmeting schoonmaakondersteuning.

PvdA steunt het voorstel om de taken waar de ombudsman geen invulling aan kan geven te gebruiken voor andere doelen. Op die manier kan de ombudsman voor de toekomst worden vastgehouden. Daarbij is het goed te blijven realiseren dat de kerntaak van de ombudsman de ombudsfunctie is. Die moet altijd bovenaan staan. PvdA ziet de kwaliteitsmeting als een tweeledig instrument, enerzijds helpt het de organisaties bij het hoog houden van kwaliteit en daarnaast is het voor mensen die gebruik maken van ondersteuning een uitlaatklep om hun punten duidelijk te maken. De kwaliteitsmeting is een sturingselement en die ziet PvdA graag ongewijzigd gehandhaafd.

VVD informeert of het bij de vrijgekomen ruimte gaat om tijd of om geld. Betreft het tijd dan is de vraag hoe het de afgelopen periode is gegaan of is de tijd nu al anders ingevuld? Gaat het om geld, dan stelt de VVD voor het als een bezuiniging door te voeren. De kwaliteitsmeting levert al een aantal jaren een prima resultaat op, waaruit blijkt dat de kwaliteit voldoende is. VVD kan akkoord gaan met een verlaging van de frequentie van de meting van eenmaal per jaar naar eenmaal per twee jaar.

Wakker Emmen vraagt of VVD voorstelde de ruimte van de ombudsman als een bezuiniging door te voeren.

VVD licht toe te hebben gevraagd of de vrijgekomen ruimte tijd of geld betreft. Is het budget ter beschikking gesteld als geld en blijkt inzet niet nodig dan is het voorstel te bezuinigen. Gaat het om tijd dan is het verstandig de ombudsman deze op een andere manier te laten invullen.

D66 merkt op dat de ombudsman zelf constateert dat zijn inzet minder wordt gevraagd. D66 steunt de vraag van GroenLinks of de verminderde inzet ligt aan bijvoorbeeld zijn bekendheid of zijn toegankelijkheid. Met het voorstel voor besteding van de vrijgekomen ruimte kan D66 instemmen, maar wenst geïnformeerd te blijven over de exacte invulling. De kwaliteitsmeting is al jaren goed en kan een keer in de twee jaar worden afgenomen. Welke bestemming krijgt het uitgespaarde geld?

CDA is het eens met het effectiever inzetten van de ombudsman in het sociaal domein. Net als D66 blijft CDA graag op de hoogte van de invulling van de vrijgekomen ruimte. Met het voorstel om de frequentie van het kwaliteitsonderzoek schoon en leefbaar huis te verlagen, wordt ingestemd. Mogelijk kan bij een wijziging van aanbieders hier flexibel mee worden

omgegaan. Zo is het laatste jaar van een aanbieder niet meer relevant, maar is het goed bij wijziging naar een nieuwe zorgaanbieder juist zo spoedig mogelijk de kwaliteit te meten.

ChristenUnie stemt in met het voorstel om de kwaliteitsmeting in het vervolg een keer per twee jaar uit te voeren. De inzet van de ombudsman is een lastig onderwerp. Wanneer de gemeente een product inzet zoals de ombudsman dan is het goed daar kritisch naar te kijken en zo nodig ter discussie te stellen. Uit de brief is moeilijk af te leiden wat de oorzaak is van het geringe beroep dat op de ombudsman wordt gedaan. De wethouder wordt gevraagd uitleg te geven over de rol, achtergronden of oorzaak van de geringe inzet voordat een uitspraak over beperken van inzet kan worden gedaan. ChristenUnie ziet in nieuwe wet- en regelgeving steeds meer een tendens in aandacht voor de belangen van cliënten, zoals bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon. De overeenkomst van de functies is hetzelfde doel en dezelfde visie om te zorgen dat cliënten een plek hebben om terecht te kunnen met hun verhaal, hun vragen en hun klachten. Is het mogelijk om een functie of rol meer gezamenlijk aan te vliegen, bijvoorbeeld door met Zorgbelang te bespreken hoe functies te combineren zijn zodat burgers toch goed gehoord worden en ergens met hun vragen terecht kunnen.

Wakker Emmen leest in de brief dat ten gevolge van de bezuinigingen in 2020 onvoldoende ruimte is voor het uitvoeren van kwalitatief onderzoek en tegelijk wenst de ombudsman op een andere manier te worden ingezet. Om de belangen van de inwoners te behartigen is in het najaar 2014 samen met CDA en PvdA een motie ingediend voor een onafhankelijke ombudsfunctionaris die professionele en onafhankelijke steun en hulp biedt. Wakker Emmen vraagt naar de primaire insteek van het idee destijds en is hetgeen nu wordt voorgesteld wel passend daarbij. Met het terugschroeven van de kwaliteitsmetingen kan worden ingestemd. Is het mogelijk de kwaliteitsmeting naar voren te trekken wanneer omstandigheden of signalen daarom vragen?

Wethouder Rink heeft de brief gestuurd doordat deze vanuit de ombudsman komt, waarbij is aangegeven dat het type aanvragen minder diepgaand onderzoek vragen. Daarnaast is vanaf de start van de functie tot nu een afname in het aantal aanvragen zichtbaar. Dit kan inderdaad het gevolg zijn van de verschuiving van de KCC naar De Toegang. In 2019 is een afname geconstateerd in de zwaarte van de meldingen en daarnaast nemen de aantallen af, dat was voor de ombudsman de reden van de brief. In 2020 is een bijdrage geleverd in de zwaardere en complexe materie in de cliëntondersteuning, dit is ook in de toekomst mogelijk. Het is echter de vraag of de commissie dit ziet zitten, want de raad heeft de functie destijds in het leven geroepen. Door de ombudsman te blijven betrekken bij het beleid blijft de signalerende functie behouden. Het is goed het contact met Zorgbelang te houden om functies te blijven combineren.

VVD vraagt aanvullend nu de vrijgekomen ruimte tijd blijkt te zijn, dat inzet op zwaardere en complexere zaken kan betekenen dat de ombudsman een klacht moet behandelen over een eigen behandelde casus. Wat betekent dit voor de onafhankelijkheid van de ombudsman?

Wethouder Rink licht toe dat Stichting MEE momenteel de cliëntondersteuning verzorgt en daar is en blijft het merendeel van de ondersteuning belegd. De organisatie van Zorgbelang is ondersteunend en dat kan een bepaalde mate van afhankelijkheid met zich meebrengen. De commissie kan aangeven dat dit een reden is om het niet op deze manier in te vullen.

De vindbaarheid van de ombudsman leverde in 2018, 2019 en 2020 geen problemen op en het streven van de gemeente was steeds de ombudsman onafhankelijk te laten blijven. Maar met hetgeen door de fracties is genoemd, zal de wethouder zich beraden op de rol van de ombudsfunctionaris.

ChristenUnie vraagt herhaling op het antwoord over het combineren van functies door Zorgbelang.

Wethouder Rink licht toe dat Zorgbelang Drenthe als organisatie meerdere takken kent en daardoor is het mogelijk met het beschikbare budget van de ombudsfunctionaris functies te combineren zonder dat het budget groter wordt. Op die manier blijft een back-up scenario van toepassing.

Wethouder Rink constateert dat de reacties op de overgang naar een evaluatie per twee jaar overwegend positief zijn. Het naar voren trekken van een evaluatie blijft afhankelijk van de mogelijkheden van de ambtelijke organisatie. De wethouder bedankt de fracties voor de geleverde input.

VVD herhaalt de vraag van D66 over hoogte en de inzet van de kostenbesparing die een evaluatie per twee jaar in plaats van per jaar met zich meebrengt.

Wethouder Rink antwoordt dat het om ongeveer € 10.000 gaat en waar het aan toe wordt berekend, kan schriftelijk worden beantwoord. De wethouder bedankt voor de gegeven suggestie van het overslaan bij het laatste jaar van een zorgaanbieder en de eerste twee jaar van nieuwe zorgaanbieders te intensiveren.

9B. Brief college inzake Bestuursbegroting Openbaar Onderwijs Emmen 2021 en meerjarenbegroting 2021-2025

Voorzitter Huttinga geeft VVD gelegenheid voor het inleiden van dit agendapunt.

VVD heeft deze begroting geagendeerd omdat de gemeente de Raad van Toezicht is van het Openbaar Onderwijs. De begroting sluit op pagina 23 af met het bestuursbesluit dat luidt dat het college de begroting en meerjarenbegroting heeft vastgesteld en ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd. Dit laatste is niet gebeurt doordat het als ingekomen stuk is geagendeerd. Daarom is het alsnog geagendeerd en volgt na goedkeuring mogelijk alsnog een raadsbesluit.

Eerste termijn

VVD constateert dat de begroting goed is opgezet. Er volgt nog een besluit over de definitieve verzelfstandiging van het Openbaar Onderwijs, maar wordt met het vaststellen van deze begroting definitief goedkeuring gegeven aan het bedrag dat meegaat naar de zelfstandige stichting? VVD wenst voor de verzelfstandiging te kijken naar de gewenste solvabiliteit, liquiditeit, weerstandsvermogen en de kapitalisatiefactor. De normen hiervoor zijn bekend, maar het lijkt alsof dit pas achteraf gaat gebeuren. Is dit juist? In de begroting ontbreken personeelslasten en een formatieplan en daarmee ook de afname van personeel gezien de verwachte krimp van leerlingen. Pagina 6 spreekt over de aanwezigheid van een bovenschools dashboard, maar op pagina 7 wordt vermeld dat in 2021 een dashboard wordt ontwikkeld. Wat is juist? Klopt het dat naast de 10 bovenschoolse directeuren 10 kwaliteitsmedewerkers worden benoemd? Komen de ontwikkelingen in het kader van de huisvesting op pagina 8 en 9 overeen met de gehouden presentatie in de vorige vergadering? De inspectie constateert in de risicoanalyse op pagina 23 terecht de onduidelijkheid over de rol van de bestuurder en het toezichthoudend orgaan gezien het uitblijven van een goedkeuringsaanvraag aan de Raad van Toezicht. VVD verwacht dat de gemeenteraad als Raad van Toezicht proactief wordt meegenomen in het verzelfstandigingstraject.

Wakker Emmen is voorstander van de gekozen koers tot verzelfstandiging en verwacht waarborging op de kwaliteit van onderwijs door de ingestelde Raad van Toezicht. Het is goed dat de toezichthoudende functie onafhankelijk wordt ingericht op basis van de functieprofielen en de raad heeft een rol in deze benoeming. Het bestuur dient jaarlijks verslag uit te brengen aan de gemeenteraad en dit stelt Wakker Emmen op prijs. De beperkte invloed van de raad na verzelfstandiging is onlosmakelijk verbonden aan de verzelfstandiging.

CDA heeft geworsteld met de motivatie van de VVD en is altijd voorstander geweest van verzelfstandiging van het Openbaar Onderwijs. Inhoudelijk zijn er geen vragen.

D66 heeft in een eerder stadium uitgesproken blij te zijn met de verzelfstandiging. De begroting ziet er goed uit en de vragen van VVD zijn interessant. D66 wacht de beantwoording van de wethouder hierover af.

ChristenUnie noemt te hebben gegist naar de motivatie van VVD. De vastgestelde koers wil de ChristenUnie dragen en het proces wordt graag gevolgd. Inhoudelijk is de ChristenUnie het eens met de begroting. De beantwoording van de vragen van de VVD wordt afgewacht.

LEF! heeft eveneens gezocht naar het standpunt van de VVD. LEF! staat voor de koerswijziging en sluit aan bij de gestelde vragen. Aanvullend wordt gevraagd of de kosten in verhouding staan met elkaar.

GroenLinks herkent zich in de eerdere sprekers in hun zoektocht naar de motivatie. De begroting ziet er goed uit en GroenLinks is voorstander van de ingeslagen koers tot verzelfstandiging. De verzelfstandiging brengt wel forse overheadkosten met zich mee, kan dit worden toegelicht?

Wethouder Wanders licht het proces toe en noemt dat formeel de inhoud van de bestuursbegroting als onderwerp ter goedkeuring van het vastgestelde bestuursbesluit wordt voorgelegd hoewel de financiële kaders zijn goedgekeurd binnen de begroting. De wethouder wil het bestuurshiaat herstellen waarbij het betalen van het onderwijs ondertussen doorgaat. Met het goedkeuren van de begroting wordt nog geen definitieve goedkeuring gegeven over het bedrag dat meegaat naar de zelfstandige stichting. Wel is de verplichte meerjarenbegroting opgenomen. Openbaar Onderwijs Emmen is op basis van de kerngetallen financieel gezond. Het nieuwe schoolbestuur gaat de doelmatige aanwending van bovenmatige reserves bepalen. De bestuursformatie ontbreekt doordat deze wordt opgesteld in de periode maart/april op basis van het leerlingenaantal per 1 augustus. In de tijd van het opstellen van de begroting werd ook het dashboard opgezet en dit dashboard wordt de komende nog doorontwikkeld. De kwaliteitsmedewerkers zijn geen nieuwe mensen, maar zijn momenteel Ib'ers. De wethouder meldt dat qua overheadkosten het aantal bovenschoolse directeuren wordt teruggebracht, maar een zelfstandig schoolbestuur heeft bepaalde taken te vervullen die niet worden ingekocht bij de gemeente. Het streven blijft zoveel mogelijk geld in te zetten in het primaire proces en voor de klas.

Groen Links verduidelijkt dat de vraag niet de overhead van de schoolbesturen betrof na de verzelfstandiging, maar de kosten naar verzelfstandiging toe.

Wethouder Wanders reageert dat niet wordt uitgegeven wat niet nodig is. Tegelijk zijn er diverse kosten die moeten worden gemaakt om gedegen aan de start van verzelfstandiging te staan. De wethouder waardeert de belangstelling en de raad blijft actief betrokken bij het proces naar verzelfstandiging.

VVD geeft aan dat de fracties bij toekomstige onduidelijkheden contact kunnen opnemen voor verduidelijking. VVD is voorstander van de verzelfstandigingsuitvoering per 1 januari 2021 en bedankt de wethouder voor de beantwoording. Tot de verzelfstandiging is de gemeenteraad de Raad van Toezicht en dat was de motivatie om dit punt te agenderen. VVD is blij met de toezegging proactief meegenomen te worden in het proces en met de opmerking dat het geld niet wordt uitgegeven wanneer dat niet nodig is.

D66 bedankt VVD voor het agenderen en de wethouder voor de beantwoording. Het is niet ongebruikelijk dat de Raad van Toezicht af en toe contact heeft met de GMR. Is dit een keer mogelijk in de commissie Samenleving?

PvdA dankt de VDD voor het agenderen en het doel is bereikt om extra aandacht te krijgen voor dit onderwerp. PvdA zag veel terug van het afgesproken koersplan en de weg naar verzelfstandiging wordt goed uitgelegd.

Wethouder Wanders reageert dat in de code een tweejaarlijkse ontmoeting tussen de GMR en de Raad van Toezicht wordt aangegeven. De wethouder hoopt aan het eind van dit kwartaal of begin volgend kwartaal het inspectierapport af te ronden en ziet daarin een mogelijkheid voor een ontmoeting tussen de GMR en de Raad van Toezicht. Aanvullend op de vraag van GroenLinks antwoordt de wethouder dat de kostenpost naar de verzelfstandiging toe ook de post omvat van personeel dat is overgegaan van de gemeente naar Openbaar Onderwijs Emmen. Daarnaast brengt de werving van een directeur bestuurder en van leden voor de Raad van Toezicht kosten met zich mee.

Voorzitter Huttinga concludeert dat het agendapunt voldoende is besproken en heeft geleid tot het zetten van een stap in de fase naar verzelfstandiging.

10. Notulen van de vergadering van de commissie Samenleving van 12 januari 2021

Het verslag wordt goedgekeurd en vastgesteld.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium: A t/m H

12. Overige ingekomen stukken:

Er zijn geen overige ingekomen stukken.

13. Sluiting

Voorzitter Huttinga bedankt iedereen hartelijk en sluit de vergadering om 21.35 uur.